

Kaupunginhallituksen tila- ja asuntojaosto 26.09.2022 § 53

§ 53

Valtuustoaloite Espoon uudesta puurakentamisen edistämishojelmasta (Kh-Kv-asia) (Pöydälle 29.8.2022)

Valmistelijat / lisätiedot:
Martinsen Kimmo
Rauhala Esa
Keränen Ossi
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallituksen tila- ja asuntojaosto esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Meri Löyttyniemen ja Markku Markkulan ym. 25.10.2021 jättämään valtuustoaloitteeseen Espoon uudesta puurakentamisen edistämishojelmasta ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Laiho Partasen kannattamana teki seuraavan lisäysesityksen:

Kaupunginhallituksen tila- ja asuntojaosto kehottaa toimialaa yhteistyössä Kestävä Espoo -ohjelman kanssa kiirehtimään kaupunginhallituksen 11.4.2022 hyväksymän Kestävä Espoo-kehitysohjelman ohjelmasuunnitelman mukaisia toimia, joissa hyötytavoite 4: ”Espoo on kestävä kaupunkikehityksen mallikaupunki” määrittelee useita puurakentamisen edistämistehtäviä. Nämä ovat toimialan ja Kestävä Espoo -ohjelman valmistelussa. Tätä yhteistyötä lisätään siten, että asetetut tavoitteet kyetään saavuttamaan ja toimenpiteiden jatkovalmistelua käsitellään myös tarkoituksenmukaisissa luottamushenkilöelimissä.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Laihon ehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen tila- ja asuntojaoston hyväksyneen sen.

Päätös

Kaupunginhallituksen tila- ja asuntojaosto:
Kaupunginhallituksen tila- ja asuntojaosto esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Meri Löyttyniemen ja Markku Markkulan ym. 25.10.2021 jättämään valtuustoaloitteeseen Espoon uudesta puurakentamisen edistämishojelmasta ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Lisäksi kaupunginhallituksen tila- ja asuntojaosto kehottaa toimialaa yhteistyössä Kestävä Espoo -ohjelman kanssa kiirehtimään kaupunginhallituksen 11.4.2022 hyväksymän Kestävä Espoo-kehitysohjelman ohjelmasuunnitelman mukaisia toimia, joissa hyötytavoite 4: ”Espoo on kestävä kaupunkikehityksen mallikaupunki” määrittelee

useita puurakentamisen edistämistehtäviä. Nämä ovat toimialan ja Kestävä Espoo -ohjelman valmistelussa. Tätä yhteistyötä lisätään siten, että asetetut tavoitteet kyetään saavuttamaan ja toimenpiteiden jatkovalmistelua käsitellään myös tarkoituksenmukaisissa luottamushenkilöelimissä.

Selostus

Valtuustoaloitteen sisältö

Valtuutetut Meri Löyttyniemi ja Markku Markkula sekä 38 valtuutettua ovat esittäneet 25.10.2021 päivätyn aloitteen Espoon uusi puurakentamisen edistämishjelma.

Aloitteessa tuodaan esiin, että:

Kansallinen puurakentamisenohjelma 2016 - 2022 pyrkii etenkin monipuolistamaan ja kasvattamaan puunkäyttöä ja sen jalostusarvoa, sekä edistää kansainvälisesti kilpailukykyistä puurakentamisen osaamista ja teollisen valmistuksen yritystoimintaa Suomessa. Puurakentamisen edistäminen palvelee Espoon hiilineutraaliustavoitteen saavuttamista ja auttaa synnyttämään nykyistä kestävämpää ja viihtyisämpää kaupunkirakennetta.

Espoon edellinen puurakentamisen edistämishjelma päättyi vuonna 2020

Aloitteessa pyydetään kaupunkia:

- Espoo sitoutuu pitkäjänteiseen ja laajamittaiseen puurakentamisen edistämiseen kaupunkirakentamisessa ja julkisessa rakentamisessa ja käynnistää ensi tilassa uudenpuurakentamisen edistämishjelman vuosille 2022–2026.
- Kaupunki edistää yhteistyössä yritysten, tiedeyhteisöjen ja muiden potentiaalisten yhteistyökumppaneiden kanssa puuhun pohjautuvien rakennusjärjestelmien ja -tuotteiden kehittämistä sekä niiden käyttöä.
- Kaupunki edistää myös omissa hankkeissaan näkyvästi puurakentamista. Esimerkiksi vireillä oleva Espoolaistentalo on otollinen kohde puurakentamisen edistämishjelman lippulaivaksi
- Kaupunki luo aktiivisesti puurakentamisen esimerkkialueita ohjaamalla puurakentamisen käyttöön uusilla pientaloalueilla. Valtuustoryhmien neuvottelemiin Espoo-tarinan tavoitteisiin kuuluu kohta: ”Kestävän kehityksen periaatteiden mukaisia pientaloalueita toteutetaan erityisesti POKEalueella yhdessä kumppaneiden kanssa.
- Luomme edellytykset pientalokyläiden ja kaupunkipientaloalueiden toteuttamiselle uudentyypisinä yhteistyöhankkeina. Nämä toimivat myös kansainvälisinä esimerkkeinä. ”Puurakentaminen soveltuu erinomaisesti tämän tavoitteen toteuttamiseen.
- Puurakentamisen edistämishjelman tavoitteiden saavuttamisesta raportoidaan valtuustolle vähintään kerran vuodessa.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Puurakentamista edistetään kaupungin omistamilla mailla luovuttamalla tontteja ja antamalla suunnitteluvarauksia hankkeille, joissa teemana on puurakentaminen. Tällaisen menettelyn tuloksena on kaavoitettu Tuuliniityn opiskelija-asuntokortteli. Viime aikoina aktiivisena on ollut Mäkkylänkujan alue, jota on suunniteltu puurakentamiskohteena. Finnoossa on järjestetty tonttihaku, jossa haettiin toteuttajia yhtiömuotoiseen puukerrostalorakentamiseen.

Tontinluovutukset tehdään kuntalain mukaisesti markkinahintaan ja jos tunnustetaan tai halutaan puurakentamiskohteita, voidaan niille järjestää kohdennettuja hintakilpailuja, joissa kilpailu määrittää hinnan.

Kaavoituksessa pyritään edistämään puurakentamista myös yksityisten omistamalla maalla sekä kerros- että pientalohankkeissa. Tuurinmäenlaita on tällä hetkellä aktiivisessa vaiheessa oleva puukerrostalojen kaavoituskohte. Keilaniemessä on kaavoitettu korttelialue puurakenteiselle pääkonttorille. Eräiden kaavojen yhteydessä kaupunkisuunnittelulautakunta on erikseen asettanut tavoitteita koskien myös puurakentamista. Kaavamääräysten tulee kuitenkin olla materiaaliiriippumattomia eli ei aseteta ehdottomia puurakentamiseen ohjaavia määräyksiä.

Kaavoituksella varmistetaan pientalotonttivarannon riittävyys kaupungissa. Myös kaupungin omasta tonttivarannosta huolehditaan yhteistyössä Tonttiyksikön kanssa. Espoo-tarinan mukaisesti pientalojen kaavoitusta edistetään. Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan myötä pientalovaltaisten alueiden kaavoitusta voidaan käynnistää ja jatkaa yhteistyössä maanomistajien kanssa.

Useimmiten pientaloalueiden rakennusmateriaaleja ohjataan asemakaavoissa suuntaa antavasti, tavoitteena viihtyisät, omaleimaiset alueet. Lisäksi rakennushankkeeseen ryhtyville halutaan tarjota mahdollisuus rakentaa koti omien tavoitteidensa mukaisesti, mukaan lukien rakennusmateriaalit. Näin myös yhtiömuotoisessa pientalotuotannossa. Pientaloalueilla kaavallinen ohjaus liittyy ympäristöön sovittamiseen, värimaailmaan ja paikoin rakennusmateriaaleihin. Kestävän kehityksen teemat näkyvät enenevässä määrin myös pientaloalueiden suunnittelussa muun muassa rakennusten suuntaukseen, uusiutuvien energiamuotojen käyttöön ja tontin käsittelyyn liittyvissä kaavamääräyksissä. Pientalojen pääasiallinen rakennusmateriaali on Espoosakin edelleen puu.

Kaupunkitekniikan keskus rakennuttaa vuosittain noin 1-4 kpl puusiltaa. Tänä vuonna rakennetaan kaksi puusiltaa Finnooseen ja kaksi Suurpeltoon.

Puuta käytetään myös pienten terässiltojen kansissa. Nyt alkavassa tämän vuoden siltaurakassa rakennetaan kolme puukantista teräspalkkisiltaa ja keväällä valmistui Suvisaaristoon lintutorni.

Huomioon otettava asia puun osalta on lahottajasieni, johon nykyiset kyllästysaineet eivät tehoa. Tämä on johtanut puisten siltarakenteiden elinkaaren merkittävään lyhenemiseen. Espoossa on sienen takia jouduttu uusimaan kaksi puukantta. Kolme muuta toimenpiteitä tämän takia vaativaa siltaa on tiedossa. Tämän vuoden teräspalkkisilloissa kahdessa kokeillaan puukannassa Accoyaa, joka on etikkakyllästettyä puuta.

Lahottajasieni rajoittaa jonkin verran halua rakentaa siltoja kokonaan puusta. Toivottavasti teollisuus keksii laho-ongelmaan ratkaisun. Kaupunkitekniikan keskus rahoittaa opinnäytetyötä, jossa tutkitaan siltatyyppejä, jossa puupalkkien päälle rakennetaan kansi betonielementeistä.

Muutoin puurakentaminen infrahankkeissa on melko vähäistä.

Tilapalvelut-liikelaitos käsittelee kaupungin toimitilarakennuksissa käytettäviä materiaalivalintoja kohteen käyttötarkoituksen sekä elinkaarinäkökulman pohjalta. Rakennusmateriaalit pyritään valitsemaan tarkoituksenmukaisuus lähtökohdasta myös markkinatilanne ja käytettävät määrärahat huomioiden. Puuta rakennusmateriaalina käytetään silloin, kun se on tarkoituksenmukaista ja kustannuksiltaan riittävän kilpailukykyistä sekä toimitusvarmaa. Kaikista merkittävimmistä rakennuksille tehdään monitavoiteoptimointi, jossa energiatehokkuuden sekä investointi- ja elinkaarikustannusten lisäksi tarkastelussa on myös hankkeen hiilijalanjälki. Lähtökohdana rakennushankkeiden toteuttamisessa teknisten ratkaisujen osalta on Espoon hiilineutraalisuustavoitteen 2030 tukeminen ja edistäminen.

Tilapalvelut liikelaitos on toteuttanut lukuisia puurakenteisia kohteita kokonaislaajuuden ollessa viime vuosien yhteenvetona lähes 20 000 brm². Pääosa näistä on ollut nk. siirtokelpoisia päiväkotij- ja koulurakennuksia. Erityisesti mainittakoon moduulikoulut Karhusuon vaihe 1 pysyvänä rakennuksena, Niipperin koulu sekä Aarnivalkean moduulikoulu, joiden kunkin laajuus on noin 3 100 brm². Pysyvinä rakennuksissa käynnissä ovat vuosina 2021–2023 mm. Metsolan päiväkotij Tapiolaan, Mankkaan päiväkodin laajennus sekä Tiistilän koulu Matinkylään. Ensin mainituissa päiväkodeissa runkorakenteena ovat puiset CLT elementit. Julkisivuissa puuta on käytetty verhoiluissa mm. Haukilahden päiväkodissa, Monikon koulukeskuksessa sekä Matinkylän uimahallissa. Espoolaistentalon suunnittelussa pyritään mahdollisuuksien mukaan huomioimaan myös puunkäyttöä tarkoituksenmukaisessa laajuudessa.

Tilapalvelut liikelaitos edistää kohteissaan puurakentamista silloin, kun se on tarkoituksenmukaista ja kustannustasoltaan kilpailukykyistä käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa. Lisäksi on tärkeää varmistaa tuotteiden saatavuus ja toimitusvarmuus, koska näilläkin on vaikutusta hankkeen kustannuksiin ja aikatauluun. Edellä kirjattuun perustuen erillisen puurakentamisen edistämisohjelman sijaan samaan tavoitteeseen voidaan päästä kehittämällä nykyistä menettelyä ja osallistamalla ja seuraamalla alan kehitystyötä. Kaupunki toimii kumppanuudessa ja asiakassuhteessa lähes kaikkien merkittävien rakentajien kanssa, joilla on samansisältöisiä tavoitteita heidän omassa toiminnassaan. Tätä yhteistyötä tullaan jatkossakin vahvistamaan.

Puun käytön edistämisestä oli vastattu myös valtuustoaloitteeseen 1406/2018, KH 143§ 16.4.2018.

Päätöshistoria

Kaupunginhallituksen tila- ja asuntojaosto 29.08.2022 § 42

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallituksen tila- ja asuntojaosto esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Meri Löyttyniemen ja Markku Markkulan ym. 25.10.2021 jättämään valtuustoaloitteeseen Espoon uudesta puurakentamisen edistämishjelmasta ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Mia Laiho Henna Partasen kannattamana esitti, että asia jätetään pöydälle. Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Laihon ehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen tila- ja asuntojaoston hyväksyneen sen.

Päätös

Kaupunginhallituksen tila- ja asuntojaosto:
Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite että Espoossa ryhdytään toimenpiteisiin uuden puurakentamisen edistämishjelmavuosi

Tiedoksi